

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Inleiding

Dit document wordt als bijlage opgenomen bij de Green Deal zorg 2.0 C226. Met de ondertekening van het document bevestigen organisaties hun bijdrage aan de versnelling van de verduurzaming van de zorgsector. En stemmen zij in met de algemene en de specifieke overwegingen van de Green Deal C226. Artikel 1 en 2 van de Green Deal 226 zijn overgenomen in dit document.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

INHOUDSOPGAVE

1. Algemene bepalingen
2. Aafje thuiszorg huizen&zorghotels
3. Accolade zorg
4. Avans hoge school
5. BBN adviseurs
6. Boehringer
7. Bogin, Nephrofarm en Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen
8. Careyn
9. Corazon
10. De Jonge specialisten
11. De Koperhorst
12. Floop2
13. Gemeente Amersfoort
14. Gemeente Zaanstad
15. Gupta Strategists
16. ISSD (International Smart Solution Development)
17. KNMP
18. Konica Minolta
19. Mediq
20. Mepromed
21. Nature For Health
22. OaktreeGroup
23. ODRU
24. Omgevingsdienst Arnhem
25. OZIO Slim opgewekt.nl
26. Pharmafilter
27. Roche
28. Stichting Goed voor Goed

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

- 29. Suez
- 30. Sweco
- 31. Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V
- 32. VHG
- 33. Zorgspectrum

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

1. Algemene bepalingen

Artikel 1: Doel

- a. Doel van de Green Deal is gezamenlijk de verduurzaming van de zorgsector te versnellen.

Artikel 2: Inzet en acties alle Partijen gezamenlijk

1. De partijen van de Green Deal verduurzamen de zorg door:
 - a. de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - b. circulair werkende te bevorderen;
 - c. de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - d. en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

2. Aafje thuiszorg huizen zorghotels

a. Aafje thuiszorg huizen zorghotels zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving

b. Aafje thuiszorg huizen zorghotels spannen zich in om het totale energieverbruik over een periode van drie jaar met minimaal 10% te verminderen. Om binnen onze organisatie een actieve invulling te geven aan circulair werken middels toepassing van circulaire inkoop en het verder uitdiepen hiervan in samenwerking met Intrakoop. Daarnaast een actieve bijdrage te leveren aan onderzoek en toepassing van het thema gezondmakende leef- en verblijfsomgeving van onze cliënten.

c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- de CO2-emissie terugdringen door vermindering van het gebouwgebonden energiegebruik en door toepassing van duurzame energie in en op de huizen van Aafje;
- de CO2-emissie van het vervoer van zowel de leveranciers als de medewerkers substantieel terug te dringen;
- circulair werken te bevorderen middels het uitdiepen en toepassen van het principe circulaire inkoop in samenwerking met de verschillende partners op dit vlak;
- en door medewerking te verlenen aan toekomstig onderzoek naar het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

3. Accolade zorg

Ondertekenblad Green Deal 2.0

*Met ondertekening van dit blad sluit de zorginstelling aan bij de green deal:
Duurzame zorg voor een gezonde toekomst.*

De volgende inzet wordt daarin door de instelling beloofd:

De instelling geeft uitvoering aan duurzaamheid door haar inzet op de thema's CO₂ reductie, circulair werken, verminderen medicijnresten uit water en gezondheidsbevorderende leefomgeving.

De instelling maakt dit naar buiten zichtbaar door het keurmerk Milieuthermometer Zorg. Dit keurmerk vergemakkelijkt het voldoen aan wetgeving en geeft richting aan CO₂ reductie en circulaire bedrijfsvoering.

De instelling werkt in dit kader ook mee aan de routekaart CO₂ neutraal 2050. Het rijk en de brancheorganisaties zullen de instellingen hierbij vanaf eind 2018 gaan ondersteunen.

De instelling is in het kader van de Green Deal bereid kennis te delen en hierover te communiceren met andere instellingen zodat via samenwerking de gehele zorg duurzaam gaat werken.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

4. Avans hoge school

- a. Avans Hogeschool zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. Avans Hogeschool spant zich in om bij te dragen aan het bevorderen van circulair werken, het terugdringen van medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater en het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op de volgende pijlers:

- circulair werkente bevorderen;

De vergrijzing in Nederland leidt tot tekorten aan zorgpersoneel. Om dat op te lossen zijn vier strategieën mogelijk: extra mensen (hogere AOW-leeftijd, zij-instromers, immigratie, etc.), harder werken c.q. meer uren maken, automatisering/digitalisering en slimmer werken (meer focus op waard creatie). Het lectoraat Continu Verbeteren van Avans Hogeschool richt zich op de laatste strategie. Met het Amphia ziekenhuis in Breda wordt daarvoor momenteel het concept 'werkvereenvoudigers' ontwikkeld. Dat zijn studenten uit verschillende opleidingen, met enige ervaring in lean management, die elk als opdracht krijgen om in een afdeling het werk te vereenvoudigen waardoor verspilling wordt teruggedrongen. Momenteel vinden er oriënterende gesprekken plaats met meerdere zorginstellingen die dit concept willen gaan gebruiken.

- de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;

De opleidingen Milieukunde, Biologie en Mens & Techniek verbinden (gezamenlijk) onderwijs aan de vraagstukken rondom het terugdringen van de hoeveelheid medicijnresten op basis van vraag vanuit de partners die samenwerken aan deze Green Deal.

- en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

De opleiding Verpleegkunde neemt deel aan het NurSus project. Dit heeft als doel het vergroten van het aanbod en van de relevantie van passend onderwijsmateriaal op het gebied van duurzame ontwikkeling (Duurzaamheid Kennis en Competenties; Sustainability Literacy and Competency- SLC) in verpleegkunde onderwijs door het ontwikkelen van innovatieve onderwijs- en leermethoden. Verpleegkundigen werken grensoverschrijdend; de beschikbaarheid van de NurSusTOOLKIT in

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

meerdere talen zal een coherent raamwerk voor duurzaamheidscompetenties binnen Europa stimuleren.

De inhoud van het SLC-raamwerk omvat een groot aantal onderwerpen, welke zijn georganiseerd rondom de volgende thema's.

- Thema 1: Onderliggende concepten- duurzaamheid en gezondheid
- Thema 2: Koppelingen tussen het bieden van gezondheidszorg en het behouden van het mondiale milieu
- Thema 3: Relaties tussen gezondheid en milieu
- Thema 4: Duurzame en gezonde gemeenschappen (sustainable and healthy communities)
- Thema 5: Sociale en beleids-context

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

5. BBN adviseurs

Met ondertekening van dit blad sluit BBN adviseurs aan bij de Green Deal Duurzame zorg voor een gezonde toekomst

De volgende inzet wordt daarin door de BBN adviseurs beloofd:

Als advies en kennisorganisatie deelt BBN haar kennis en biedt zij ondersteuning bij het concreet maken van de ambities en doelstellingen voor CO2 reductie en circulair bouwen en beheren. De focus ligt daarbij op het verduurzamen van maatschappelijke (zorg)vastgoed op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

BBN adviseurs is bereid om de Green Deal en de Provincie brede aanpak in Utrecht, uit te dragen binnen haar netwerk en kennis in te brengen, om zo samen de verduurzaming in de zorgsector te gaan versnellen.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

6. Boehringer-Ingelheim

- a. Boehringer-Ingelheim zet zich wereldwijd in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving:
- Hoeveelheid afval wereldwijd, met name bij productie te reduceren en te recyclen
 - Medicijnresten in afvalwater bij productie zoveel mogelijk te reduceren
 - CO2 reductie te bewerkstelligen bij productie en gebruik systemen/ apparaten
 - Optimaliseren van energie management bij productie en in gebouwen
 - Implementeren van “groene” initiatieven
 - Green chemistry om impact op omgeving te minimaliseren
- b. Boehringer-Ingelheim bv lokaal spant zich in om:
- CO2 reductie te bewerkstelligen door limieten te stellen aan uitstoot nieuwe lease auto's
 - Gebruik van plastic en disposable materiaal te minimaliseren (restaurant, koffie corners etc)
 - Gebruik van alle persoonlijke afvalbakken (en daarmee plastic afvalzakken) af te schaffen
 - Zoveel mogelijk recycled papier te gebruiken
 - Think before you print te stimuleren
 - Gebruik te maken van oplaadbare batterijen waar mogelijk ipv vernietigen
 - Meer biologische producten in restaurant aan te bieden
 - Jaarlijks meerdere vrijwilligersdagen te organiseren ter ondersteuning van centra die zich bezighouden met gezondheid van mens en dier
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
- de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - circulair werken te bevorderen;
 - de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

7. Bogin, Nprofarm en Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen

a. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm zetten zich in voor CO₂-reductie, circulair werken, en medicijnresten uit water.

b. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm zetten zich samen met hun leden in om de geneesmiddelensector verder te verduurzamen. Daarbij worden vier fasen (van de levenscyclus van een geneesmiddel) onderscheiden: de fase van geneesmiddelenontwikkeling, de productie van geneesmiddelen, de marktphase van geneesmiddelen en de afvalverwerking. Op Europees koepelniveau wil Nederland haar huidige koploperpositie behouden op onderstaande thema's.

c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

Terugdringen CO₂-emissievandezorgsector;

De lidbedrijven die geneesmiddelen produceren in Nederland hebben een eigen routeplan opgesteld voor CO₂-reductie van het productieproces. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm richten een kennisplatform in om onderling kennis uit te wisselen over goede voorbeelden op dit gebied.

Bevorderen circulair werken;

Geneesmiddelen leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving en zijn onmisbaar voor het dagelijks functioneren van heel veel mensen. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm vinden het belangrijk dat de geneesmiddelen die zij produceren en afleveren op een verantwoorde manier worden gebruikt en dat verspillingen worden tegengegaan. Met een bewustwordingscampagne willen zij patiënten en zorgverleners bewust maken van de impact van medicijnen op het milieu, en hoe een bewust en effectief gebruik van geneesmiddelen kan bijdragen aan een duurzame geneesmiddelenzorg ten behoeve van een beter leefklimaat. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm nemen milieuproblemen serieus en hebben concrete acties ingezet op het gebied van voorkomen van verspillingen van geneesmiddelen en verpakkingen, en het gebruik van duurzame materialen. Zo hebben zij in 2015, samen met de KNMP, een brancheverduurzamingsplan verpakkingen opgesteld, met concrete doelstellingen voor 2018. Dit heeft er o.a. toe geleid dat producteenheden optimaal zijn afgestemd op de gebruikelijke recepten, dat herverpakken en levering van deeldozen met een minimum is beperkt, en dat er in plaats van gebruik van stickers, waar mogelijk direct wordt geprint op folie en op kartonnen dozen. Inmiddels is een vervolgplan opgesteld met concrete

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

doelstellingen voor 2022. Zo is in het plan opgenomen dat bovenstaande partijen zich samen inspannen om zowel aan de productiekant als aan de uitgiftekant verspilling van geneesmiddelen en verpakkingen met 20% terug te dringen in 2022, het op termijn vervangen van de papieren bijsluiter door betere digitale alternatieven, en het recyclebaar maken van doordrukstrips. Bovendien leveren de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm begin 2020 een Handreiking Duurzaam Verpakken op voor productielocaties en leveranciers. Daarmee kunnen lidbedrijven aan de slag. Onderdeel van deze handreiking is het formuleren van circulaire inkoopcriteria, en het gebruik van FSC/PEFC gecertificeerde transportverpakkingen (doelstelling: 80% in 2022). De Handreiking zal met de Europese koepelverenigingen worden afgestemd om ook op Europees niveau hiervoor draagvlak te creëren.

Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen en Bogin hebben samen met zorgverzekeraars opdracht gegeven onderzoek uit te voeren naar de risico's voor mens en milieu in de internationale productieketen van geneesmiddelen. De eerste resultaten van dit onderzoek worden in de zomer van 2019 verwacht. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek ondernemen zij actie in lijn met de handelingsperspectieven die uit dit onderzoek naar voren komen.

Minder geneesmiddelresten in water;

De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm nemen actief deel aan het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 van de Rijksoverheid 'Ketenaanpak Medicijnresten' uit afvalwater. Volgens Europese wetgeving dienen bedrijven bij registratie van geneesmiddelen een uitgebreide risicoanalyse mee te leveren over de milieueffecten. Bedrijven spannen zich in om een database met deze gegevens op te bouwen. Bovendien werken ze aan milieucriteria die mee worden genomen bij de ontwikkeling van geneesmiddelen. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm zetten zich in om de informatie over de milieueffecten van geneesmiddelen actief te delen met partijen opdat gezamenlijk maatregelen kunnen worden genomen om de effecten op het milieu terug te dringen. Leden van de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen werken aan de ontwikkeling van innovatieve therapieën die maatwerk voor patiënten mogelijk maken (personalised medicine). Deze nieuwe therapieën hebben een gunstig effect op het milieu omdat ze een meer doelmatige behandeling mogelijk maken.

Duurzaamheidsjaarverslag

De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin en Nprofarm willen vanaf 2020 elk jaar een duurzaamheidsjaarverslag uitbrengen, waarin de ontwikkelingen te volgen zijn.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

8. Careyn

- a. Stichting Careyn zet zich in voor CO₂ reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. Stichting Careyn spant zich in om de bedrijfsvoering te verduurzamen en hierbij een bijdrage te leveren aan de maatschappij door de volgende acties:
 - Certificeren voor het zilveren niveau van de Milieuthermometer Zorg voor de 5 grootverbruik locaties uit de provincie Utrecht met de volgende speerpunten:
 - Inkopen van groene energie (Europese Wind) en hierbij de CO₂-uitstoot te reduceren,
 - Het scheiden van afval, onderzoeken hoe de afvalstroom verminderd wordt en producten hergebruikt kunnen worden,
 - De bewustwording te vergroten bij de medewerkers, cliënten en bezoekers, zodat ook zij een bedrage leveren aan het verduurzamen van de bedrijfsvoering van Stichting Careyn.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
Stichting Careyn koopt de elektriciteit duurzaam in door middel van groene energie uit Europese Wind
 - circulair werk te bevorderen;
Scheiden van afval, het verduurzamen van de inkoopafdeling en afspraken met leveranciers voor verpakkingsmateriaal dat makkelijk te scheiden is en hergebruikt kan worden en het verminderen van verpakkingsmateriaal.
 - de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

- Afspraken met apotheek voor het retourneren van medicijnen. Minder voorraad op de locaties.
- en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

9. Corazon

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Inleiding

Dit document wordt als bijlage opgenomen bij de Green Deal zorg 2.0 C226. Met de ondertekening van het document bevestigt u uw bijdrage aan de versnelling van de verduurzaming van de zorgsector. En stemt u in met de algemene en de specifieke overwegingen van de Green Deal C226. Artikel 1 en 2 van de Green Deal 226 zijn overgenomen in dit document.

Artikel 1: Doel

- a. Doel van de Green Deal is gezamenlijk de verduurzaming van de zorgsector te versnellen.

Artikel 2: Inzet en acties alle Partijen gezamenlijk

1. De partijen van de Green Deal verduurzamen de zorg door:

- a. de CO₂ emissie van de zorgsector terug te dringen;
- b. circulair werken te bevorderen;
- c. de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
- d. en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

1 Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Inzet en acties van Stichting Corazon;

- a. Stichting corazon zet zich in voor :CO₂ reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving.

b. Stichting Corazon spannen zich in om met hun project concepten "Groene oases voor ouderen" om ouderen in de zorg meer bewuster te maken dat wanneer ze leven en wonen in klimaat adaptatieve omgevingen door middel van veel meer groen ze beter beschermd zijn tegen de komende hitte stress dagen tijdens hitte golven. Stichting Corazon zal met groene oases ouderen helpen deze omgevingen zelf te beheren en deels aan te leggen. Bij elke hitte golf gaan er onnodig meer ouderen dood dat kan voorkomen worden door meer groen.

- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

-Door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

10. De Jonge Specialisten

Inzet en acties van De Jonge Specialist (hierna te noemen DJS), beroepsvereniging van anios, aios (die in opleiding zijn tot medisch specialist, spoedeisende hulparts, ziekenhuisapotheker, klinisch chemicus en klinisch fysicus) en promovendi, hierna te noemen a(n)ios:

- a. DJS zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezond makende leef- en verblijfsomgeving
- b. DJS spant zich in om haar achterban te informeren en te activeren om zich als jonge zorgverlener nu en in de toekomst in te zetten voor snellere verduurzaming in de zorg. Dit doet zij onder andere door hiervoor aandacht te vragen op social media, goede initiatieven te etaleren in een themanummer 'duurzaamheid' van het eigen magazine De Jonge Specialist en aandacht aan de Green Deal te besteden op de website van DJS. Hierbij zal aandacht gegeven worden aan de vier pijlers van de Green Deal. DJS zal haar leden actief informeren over duurzame initiatieven en waar mogelijk een verbinding leggen tussen haar leden en andere partners van de Green Deal.

De organisatie DJS zet zich in voor een duurzaam en groener beleid. Mogelijkheden hiervoor ziet zij onder andere in het regelen van de financiële zaken bij een instelling die duurzaamheid onderschrijft, het vermijden van onnodig woon-werkverkeer, het stimuleren van OV-gebruik onder bestuurs- en commissieleden en het stimuleren van telefonische of videovergaderingen. Daarnaast wordt een paperless office nagestreefd.

- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - circulair werken te bevorderen;
 - de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

De rol van DJS als beroepsvereniging in de Green Deal kan niet voor een direct meetbaar resultaat zorgen op één van de Green Deal pijlers. DJS zal zich actief inzetten voor het verhogen van awareness en aandacht voor de Green Deal en de achterban aansporen om zich hiervoor in te zetten. De samenwerking met andere partners van de Green Deal 2.0 is hiervoor cruciaal.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

11. De Koperhorst

De volgende inzet wordt daarin door de instelling beloofd:

De instelling geeft uitvoering aan duurzaamheid door haar inzet op de thema's CO₂ reductie, circulair werken, verminderen medicijnresten uit water en gezondheid bevorderende leefomgeving.

De instelling maakt dit naar buiten zichtbaar door het keurmerk Milieuthermometer Zorg. Dit keurmerk vergemakkelijkt het voldoen aan wetgeving en geeft richting aan CO₂ reductie en circulaire bedrijfsvoering.

De instelling werkt in dit kader ook mee aan de routekaart CO₂ neutraal 2050. Het rijk en de brancheorganisaties zullen de instellingen hierbij vanaf eind 2018 gaan ondersteunen.

De instelling is in het kader van de Green Deal bereid kennis te delen en hierover te communiceren met andere instellingen zodat via samenwerking de gehele zorg duurzaam gaat werken.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

12. Flow2

- a. FLOW2 Healthcare zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. <FLOW2 Healthcare> spannen zich in om
1. Kennis en ervaring inbrengen over het delen van mateneel, apparatuur, faciliteiten en kennis (asset sharing) als onderdeel van een circulaire zorg en deze kennis samen met partijen verder uitbreiden;
 2. Kennis en inspiratie bieden aan partijen over de mogelijkheden die de deeleconomie biedt voor bedrijven en organisatie bij het opstellen van een duurzaam beleidsplan;
 3. Organisaties die het delen van capaciteit in de praktijk willen brengen hierin faciliteren;
 4. Resultaten behaald met het implementeren van asset sharing publiceren in nationale en internationale media gericht op bedrijfsvoering en management in de zorgsector om op die manier bekendheid en bewustzijn te vergroten over het concept en de Nederlandse koploerspositie;
 5. Kennis inbrengen en partijen adviseren over de mogelijkheden voor organisaties en netwerken van organisaties om een eigen deelmarktplaats op te zetten en door delen slimmer en efficiënter met bestaande capaciteit om te gaan.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
- deCO2-emissievandezorgsectorterugtednngen;
 - circulair werkentebevorderen;
 1. ontwikkelen sharing scan, zodat organisaties snel inzicht krijgen in de financiële en ecologische potentie die delen voor hen heeft.
 2. Kennis en ervaringen delen op bijeenkomsten, congressen en in artikelen
 3. Resultaten van de early adopters gebruiken om asset sharing verder uit te rollen naar de early
-

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

majority.

4. Nederland als koploper op het gebied van professionele deeleconomie onder de aandacht brengen bij internationale gelegenheden en media

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

13. Gemeente Amersfoort

De volgende inzet wordt daarin door de gemeente beloofd:

De gemeente ondersteunt/initieert lokaal kenniskringen voor zorgaanbieders voor klimaataanpak en circulair werken. In ruil voor zichtbare inzet van de instellingen en bijvoorbeeld werken met de Milieuthermometer Zorg wordt handhaving op het thema energie uitgesteld.

De gemeente betreft de omgevingsdienst bij haar afspraken. Samen worden de zorgaanbieders met kennis ondersteund.

De gemeente ondersteunt zorgaanbieders voor de lokale routekaart CO₂ neutraal 2050. Kennis en instrumenten worden hiervoor landelijk aangereikt.

De gemeente is bereid kennis te delen en hierover te communiceren met andere gemeenten zodat via samenwerking de gehele zorg duurzaam gaat werken.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

14. Gemeente Zaanstad

- a. Gemeente Zaanstad zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
 - b. Gemeente Zaanstad ondersteunt en initieert lokale kenniskringen en inspiratiesessies voor en met zorgaanbieders over klimaataanpak en circulair werken. De gemeente zal, in ruil voor zichtbare inzet van de instellingen door bijvoorbeeld te werken met de Milieuthermometer Zorg, handhaving op de instellingen aanpassen.
 - c. De gemeente gaat, in lijn met haar eigen klimaataanpak, in overleg met de zorgaanbieders over hun bijdragen:
 - tijdens de reguliere contacten met individuele zorgaanbieders
 - tijdens collectief overleg met zorgaanbieders zoals het directeurenoverleg, waarbij onderling informatie en best practices worden uitgewisseld.
 - d. De gemeente betreft de Omgevingsdienst NZKG bij haar afspraken. Samen worden de zorgaanbieders met kennis ondersteund. Gemeente Zaanstad gaat beschikbare kennis delen en hierover communiceren met andere gemeenten en het Milieuplatform Zorg zodat via samenwerking de gehele zorg duurzaam gaat werken.
 - e. De gemeente Zaanstad gaat de komende periode o.a. inzetten op onderzoek van het verduurzamen van de zorginkoop:
 - Voorjaar/zomer 2019: intern inventariseren wat we nu al aan duurzaamheid doen in het kader van de inkoop van zorg,
 - Inventariseren wat contractueel het eerste moment is waarop we aanvullende voorwaarden zouden kunnen gaan stellen.
 - Najaar 2019: inspiratiesessie organiseren in samenwerking met de Omgevingsdienst, Milieuplatform Zorg, Pennemes en ZMC .
 - Voorjaar 2020: via marktconsultatie(s) vaststellen of en hoe inzetten op meer duurzaamheid haalbaar is.
 - Voor de zomer van 2020 in de staf bespreken van vervolgstappen (en eventuele randvoorwaarden) voor 2021 en verder.
-

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

15. Gupta Strategists

a. Gupta Strategists B.V. zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving

b. Gupta Strategists B.V. spant zich in om enerzijds de CO2-emissie van de eigen werkzaamheden terug te dringen en anderzijds als katalysator op te treden voor de transitie van de gehele sector.

c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- de CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen;
- circulair werken te bevorderen;
- de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
- en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Gupta Strategists B.V. dringt de CO2-emissie van eigen werkzaamheden terug door:

- Elektrificeren van het wagenpark: een merendeel van de strategists rijdt al elektrisch, doel is dit aandeel naar 100% te krijgen
- Flexibel kantoorgebruik in plaats van vast kantoor, zo efficiënt mogelijk met werkruimte omgaan. Strategische personeelsbezetting: reistijd van personeel als belangrijke factor meewegen in het bepalen van de personeelsplanning op projecten
- Vegetarisch als uitgangspunt: bij lunch- en dinerbijeenkomsten die Gupta Strategists B.V. voor medewerkers organiseert is het menu vegetarisch als uitgangspunt
- Het inzichtelijk maken en monitoren van de CO2-uitstoot van het bedrijf en per strategist

Tegelijkertijd versnelt Gupta Strategists B.V. de transitie van de gehele sector door:

- Het uitbrengen van het rapport 'Een stuur voor de transitie naar duurzame zorg' en toelichting op de tekenronde d.d. 15 mei 2019
 - Het publiceren van vervolgonderzoek dat een verdere verdieping geeft van de mogelijkheden voor het terugdringen van uitstoot binnen de sector
 - Het inbrengen van kennis en strategische relevantie van duurzaamheid in haar projecten.
-

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

16. ISSD (International Smart Solution Development)

- a. ISSD B.V. zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken en voor een gezond makende leef- en verblijfsomgeving.
- b. ISSD B.V. spant zich in om de ecologische 'footprint' van zorginstellingen te reduceren door middel van de verduurzaming **van** digitale technologie en **met** digitale technologie; en de digitale transformatie van de zorgsector meer impactgedreven uit te voeren, waarbij het verbeteren van de gezondheid en het welzijn van de bevolking, waaronder in grote mate die van patiënten, voorop staat.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen door het energieverbruik van digitale technologie (ICT) te optimaliseren (aan de voorzieningskant en aan de gebruikerskant) en door systeemoplossingen te ontwikkelen die zorgprofessionals in staat stellen om middels sensorgestuurde, real-time, inzicht en feedbackloops bewust te worden van, en maatregelen te nemen tegen, onnodig energieverbruik in specifieke zorg- en bedrijfsvoeringsactiviteiten;
 - circulair werken te bevorderen door groene en duurzame systeemontwikkeling te introduceren bij zorginstellingen met optimaal (her)gebruik van onder andere (delen van) bestaande softwareapplicaties, interfaces, sensoren, datadragers, terminals en andere apparatuur;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert doordat ISSD zorginstellingen, met advies (onder andere architectuur, digitale strategie, innovatie, regievoering en programmamanagement, helpt om de digitale transformatie van de zorg zo impactgedreven mogelijk uit te voeren, waarbij 'impact' vooral vanuit het perspectief van de bevordering van gezondheid en het welzijn van patiënten gedefinieerd wordt.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

17. KNMP

- a. De KNMP zet zich in voor circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. De leden van de KNMP (apothekers) spannen zich in om verspilling van genees- en hulpmiddelen zo veel mogelijk te voorkomen. Daarnaast zorgen openbaar apothekers voor een verantwoorde afvoer van overgebleven medicijnen die door het publiek bij de apotheek worden ingeleverd.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - **de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;**
 - **circulair werken te bevorderen;**
Samen met andere partijen in de farmaceutische sector, streeft de KNMP naar de vermindering van de gebruikte hoeveelheid verpakkingsmateriaal en optimalisatie van de gebruikte materiaalsoorten, om zo de milieubelasting door de verpakkingen zo veel mogelijk te verminderen
 - **de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;**
Apothekers spannen zich in om verspilling van geneesmiddelen zo veel mogelijk te voorkomen, onder andere door goed medicijngebruik en therapietrouw bij patiënten te stimuleren en door geneesmiddelen voor een passende periode af te leveren. Waar mogelijk begeleiden apothekers hun patiënten ook bij het afbouwen van medicatie.

Overgebleven medicijnen vallen in de categorie klein chemisch afval (kca). Dit afval moet apart worden ingeleverd. De milieustraat is voor veel mensen lastig te bereiken. Apothekers werkzaam in de openbare farmacie bieden hun patiënten en cliënten de mogelijkheid om overgebleven medicijnen dicht bij huis, bij de apotheek in te leveren. De openbare apotheek fungeert als het ware als een vooruitgeschoven post voor de inzameling van kca.

Openbaar apothekers zetten hun kennis omtrent het werken met risicovolle farmaceutische stoffen in om het ingeleverde medicijnafval in de apotheek op verantwoorde wijze in te zamelen en ter afvoer aan te bieden.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Het publiek wordt via posters en beeldschermen in de openbare apotheek opgeroepen om medicijnresten in te leveren bij de milieustraat of de apotheek en niet door het riool weg te spoelen.

Vrijwel alle gemeenten in Nederland hebben met openbaar apothekers goede afspraken gemaakt over de verantwoorde afvoer van het ingezamelde medicijnafval. Daar zet de KNMP zich onverminderd voor in.

- **en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert**
Apothekers zien erop toe dat het apotheekpersoneel volgens de regels omgaat met gevaarlijke farmaceutische stoffen. Stoffen zijn gevaarlijk als ze vanwege hun chemische eigenschappen een gevaar voor de veiligheid of gezondheid kunnen opleveren. Apothekers hebben daarvoor het Risico-instrument Farmaceutische Stoffen (RiFaS) tot hun beschikking. RiFaS adviseert apotheken, zowel niet-bereidend als bereidend, over de veiligheidsmaatregelen die nodig zijn voor het beheersen van de risico's bij de bereiding en voor toediening gereedmaken van geneesmiddelen. De adviezen hebben betrekking op ventilatiemaatregelen (bijvoorbeeld stofafzuigkast) en persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals een mondkapje. Ook zijn er adviezen over de risicovolle stoffen waarmee zwangeren niet mogen werken.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

18. Konica Minolta Business Solutions Nederland BV

- a) Konica Minolta zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving

Dit doen we met ons Corporate breed gedragen: Clean Planet program

- b) Konica Minolta spant zich in om voor de Nederlandse gezondheidszorg een werkplek van de toekomst to ontwikkelen die duurzaam is en rekening houdt met de leef- en werkomgeving van medisch personeel. Door inzet van minder milieubelastende, energiezuinige en op een circulaire basis geproduceerde afdrukapparatuur en diensten die een energie besparend effect hebben, draagt Konica Minolta bij aan de Green Deal zorg 2.0. Tevens biedt Konica Minolta een dienstenportfolio welke past in de outsourcingstrategie van zorgorganisaties. Schaalbaarheid en optimaal gebruik maken van centrale IT-capaciteit draagt bij aan optimale inzet van resources, bundeling van krachten en focus op zorg en voorkomt op deze manier verspilling van goederen en energie en efficiëntere inzet van mensen en middelen

Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op een of meer van de volgende pijlers:

- DeCO2-emissie van de zorgsector terugdringen;
- Circulair werken te bevorderen;
- De hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terugdringen;
- Het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

19. Mediq Medeco

- a. Mediq Medeco zet zich in voor CO₂ reductie en circulair werken
- d. Mediq Medeco is zich als leverancier bewust van haar bijdrage aan verduurzaming in de zorg. We maken efficiënt en milieubewust gebruik van middelen, grondstoffen en materialen en willen onze effecten op het milieu terugdringen op die terreinen waarop wij de grootste invloed hebben zoals afval, transport en inkoop.
- e. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

CO₂-emissie van de zorgsector terugdringen

- Met de ingebruikname van het nieuwe fulfilmentcenter in Bleiswijk is Mediq, waaronder ook Mediq Medeco klaar voor een duurzame toekomst. Het fulfilmentcenter voldoet aan het duurzaamheidscertificaat BREEAM-NL. Dat wil zeggen, het gebouw is optimaal geïsoleerd en voldoet aan de hoogste kwaliteitsnormen voor opslag en orderverzameling van medische hulpmiddelen en facilitaire producten.
- Tevens biedt het fulfilmentcenter ruimte voor 17.000 m² aan zonnepanelen waardoor het pand voor een groot deel zelfvoorzienend is voor wat betreft elektra. Alle verlichting in het pand is ledverlichting. Aan- en uit bewegingssensoren voorkomen onnodig lichtverbruik.
- Aangezien Mediq van vijf naar één fulfilmentcenter is gegaan wordt er geen voorraad meer tussen de warehouses verplaatst. Dit betekent minder vervoersbewegingen op de weg.
- Door een meer gemechaniseerde wijze van verpakken, gebruiken we minder opvulmateriaal en wordt elke doos op maat afgesneden. Hierdoor passen er meer dozen in eenzelfde bezorgauto of vrachtwagen en gebruiken we minder karton. Tevens proberen we zoveel mogelijk pakketten te bundelen, wat uiteindelijk leidt tot minder verkeer- en vervoersbewegingen.
- Wat betreft de leaseauto's is binnen leasecategorie de keuze beperkt op basis van een maximum CO₂ uitstoot. Daarnaast wordt de keuze voor de elektrische auto's gestimuleerd. Met dit beleid wordt een CO₂ besparing gerealiseerd van 20% CO₂ in de komende 4 jaar.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Circulair werken bevorderen

- Met de bouw van ons nieuwe fulfilmentcenter in Bleiswijk zijn wij toekomstbestendig en klaar voor een duurzame toekomst. Deze locatie levert een bijdrage aan minder restafval (een aanzienlijke hoeveelheid van het door ons geproduceerde afval, zoals plastic, papier en karton, wordt gescheiden en voor recycling aangeboden) en er wordt tevens minder verpakkingsmateriaal gebruikt.
- Wij voelen ons verantwoordelijk voor het leveren van veilige en goede producten en werken daarom nauw samen met onze leveranciers. Het is hierbij een randvoorwaarde dat onze leveranciers meedenken en een bijdrage leveren aan het verbeteren van onze interne processen en diensten naar de zorg. Een mooi voorbeeld in relatie tot het productieproces is de productlijn incontinentiematerialen: Absorin Comfort. Door samen kritisch te kijken naar het productieproces en te zoeken naar innovatie, hebben we de milieubelasting kunnen terugbrengen. Zo wordt er 40% minder inkt gebruikt voor de verpakkingen en hebben we 60% bespaard op het productieafval.
- Mediq Medeco is leverancier van een zeer breed en diep assortiment. Van catering disposables tot aan hygiënezorg producten, Mediq Medeco heeft een passende oplossing. Met de ondertekening van de Green Deal Zorg 2.0 doet Mediq Medeco de belofte om de inzet van duurzamere oplossingen binnen de zorg te stimuleren. Van bio based producten als vervanging voor plastic catering disposables tot aan reinigingsproducten met een EU Ecolabel en / of Nordic Swan label.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

20. Mepromed

Inzet en acties van Stichting MeProMed

Stichting MeProMed zet zich in voor CO2 reductie, duurzame afvalverwerking naar nieuwe grondstoffen, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving

Stichting MeProMed spant zich in om het vinden en uitwerken van oplossingen voor de duurzame beheersing van afvalstromen Medische producten en Medicatie tegen minimale kosten en het exploiteren daarvan volgens een verdienmodel voor de gehele ketenaanpak.

In eerste instantie ligt de focus hierbij op het duurzaam aanpakken van het plastic in medisch afval, en zal moeite worden gedaan om ervoor te zorgen dat in ziekenhuizen en zorginstellingen, arts-, tandarts- en dierenarts praktijken, apotheken, thuiszorgorganisaties en klinieken het plastic beter gescheiden wordt aan de bron en gescheiden wordt afgevoerd naar een verwerkingsinstallatie welke 60% minder CO2 uitstoot geeft dan de conventionele verbrandingsinstallaties en waar het recyclingproces leidt tot nieuwe en her-toepasbare grondstoffen.

Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:

- de CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen; ja, met innovatieve recyclingtechnologie
- circulair werken te bevorderen; ja, plastic scheiding bij de bron (op de werkplek)
- dat recycling leidt tot kostenverlaging van afvalverwijdering in de zorgsector en tegelijkertijd tot het genereren van nieuwe grondstoffen leidt voor hergebruik in diverse toepassingen.
- de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

- en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

21. Nature For Health

Uitgangspunten, inzet en acties

Nature For Health sluit zich graag aan bij Green Deal Duurzame Zorg.

Uitgangspunten

De Stichting, opgericht in 2013, bevordert het belang van natuur voor gezondheid, zowel nationaal als internationaal. *Nature For Health** is ervan overtuigd dat de natuur en natuurlijke interventies ons helpen bij het verhogen van de kwaliteit van leven en het versterken van onze gezondheid en gezondheidszorg, met een reductie van zorgkosten.

Een groene omgeving biedt rust, frisse buitenlucht, daglicht en ruimte voor beweging. De natuur laat ons verwonderen en biedt inzicht en onthaasting. Om te bepalen hoe we groen daadwerkelijk zó toe kunnen passen dat het optimaal bijdraagt aan het mentale en fysieke welbevinden van mensen, stimuleert de stichting zowel onderzoek als realisatie in de praktijk.

Nature For Health biedt wetenschappers, ondernemers, overheden, zorginstellingen en bewonersinitiatieven – lokaal, regionaal, nationaal en internationaal - een platform om praktische en theoretische kennis bij elkaar te brengen. En om deze kennis door te vertalen naar nieuwe multidisciplinaire toepassingen, die bijdragen aan “social innovation”. We geven impulsen aan de vormgeving van een nieuwe paradigma in de gezondheidszorg en het overheidsbeleid, waarbij het belang van natuur en groen voor onze gezondheid in het centrum van de aandacht staat. En niet, zoals nu vaak het geval is, in de marges.

Inzet

De jarenlange ervaring en onze forumfunctie zet *Nature For Health* graag in om verder vorm te geven aan de ambities en doelstellingen van de Green Deal Duurzame Zorg, in het bijzonder Pijler IV van de Green Deal.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Acties

Nature For Health draagt in het bijzonder het volgende bij aan de implementatie van de Green Deal Duurzame Zorg en Pijler IV:

- Delen van ervaringen met GD partners inzake het samenwerken met bewonersinitiatieven en wijken op het vlak van “Groen voor Gezondheid”, en het doen van aanbevelingen voor beleid van overheden, waaronder gemeenten, van zorgsector en verzekeraars;
- Delen van ervaringen met het belang van natuur en (publiek) groen voor dementie, oncologie, stress-gerelateerde ziekten, en geestelijke gezondheidsproblemen, en het helpen realiseren van een groene leefomgeving in wijken en rond zorginstellingen;
- Samenbrengen en initiëren van onderzoek naar de relatie tussen natuur/groen en gezondheid in Nederland en internationaal, en het ‘vertalen’ van die kennis naar de belevingswereld van - en relevantie voor - doelgroepen, zoals zorginstellingen en gemeenten;
- Bieden van mogelijkheden tot dialoog en uitwisseling van ervaringen en expertise op het vlak van “natuur voor gezondheid” via werkinspiratiesessies, seminars en congressen, inclusief internationale congressen;
- Het helpen stimuleren van onderzoek en praktijksituaties op het vlak van de integratie van natuur en groen in gezondheidsprogramma’s en behandelingen van ziekten (“natuur als medicijn”) en voor het voorkomen van gezondheidsproblemen (preventie).

Nature For Health ziet de samenwerking met de andere partners van de Green Deal voor Duurzame Zorg als een hele goede mogelijkheid om gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen en uit te voeren, en Nederland een voorloper en “landingsplaats” voor duurzame zorg op het vlak van “natuur voor gezondheid” te maken, die internationaal inspiratie geeft en waardering oproept.

* *Nature For Health* is de nieuwe naam van de *Nature-Assisted Health Foundation*. Met ons business plan 2019 – 2020 als leidraad zullen we de komende tijd verscheidene vernieuwingen doorvoeren.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

22. OaktreeGroup

“De Oaktreegroup heeft zich als doel gesteld een bedrijf te zijn dat in Nederland essentieel is voor de samenleving door in samenwerking met stakeholders en samenwerkingspartijen nieuwe waarden te creëren die innovatie kunnen opwekken. In het licht van het veranderende sociale en zakelijke landschap haalt de Oaktreegroup dit doel niet alleen met de identificatie van zes materialistische problemen van hoge prioriteit, maar ook door de sociale verantwoordelijkheid van het bedrijf te integreren in het management. Daarbij wordt gefocust op de volgende problematiek:

- Milieu
- Sociale innovatie
- Klanttevredenheid en productveiligheid
- Verantwoordelijke toeleveringsketen
- Menselijk kapitaal
- Diversiteit

Door op organisatiebasis Nederlandse initiatieven te promoten die naadloos aansluiten op deze vraagstukken, draagt de Oaktreegroup bij aan de ontwikkeling van de zakelijke gemeenschap en de samenleving als geheel. Ook draagt zij hierin bij aan de door de VN gestelde Sustainable Development Goals voor 2030”.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

23. ODRU

Met ondertekening van dit blad sluit de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) aan bij de green deal Duurzame zorg voor een gezonde toekomst.

De volgende inzet wordt daarin door de omgevingsdienst beloofd:

De dienst ondersteunt/initieert lokaal kenniskringen voor zorgaanbieders voor klimaataanpak en circulair werken. In ruil voor zichtbare inzet van de instellingen en werken aan een keurmerk zoals bijvoorbeeld het Milieuthermometer Zorg certificaat wordt in overleg met gemeenten de handhaving op het thema energie uitgesteld.

De dienst is bereid kennis te delen en hierover te communiceren met andere omgevingsdiensten zodat via samenwerking de gehele zorg duurzaam gaat werken.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

24. Omgevingsdienst Arnhem

Inzet en acties van Omgevingsdienst Regio Arnhem

- a. Omgevingsdienst Regio Arnhem zet zich in voor CO₂ reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezond makende leef- en verblijfsomgeving
- b. Omgevingsdienst Regio Arnhem spant zich in om een bijdrage te leveren aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - circulair werken te bevorderen;
 - de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

25. OZIO Slim opgewekt.nl

- a. Onze Zorg is Opgewekt zet zich in voor CO2 reductie en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving, dit doet zij middels:
 - b. *'Toekomstwaardige zorg nu realiseren'*
-

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Onze Zorg is Opgewekt en Green Deal

Als verduurzamingspartner voor zorginstellingen biedt Onze Zorg is Opgewekt een bewezen aanpak om de Green Deal te realiseren. We nemen het werk zoveel mogelijk uit handen voor bewustmaking en CO2-besparing.

Bewustmaking

Onze bewustmakingsprogramma's maken duurzaamheid vanzelfsprekend. Hierdoor stimuleren we cliënten en medewerkers in het maken van dagelijkse, groenere keuzes. Opgewekt, zonder opgeheven vinger, brengen we duurzaamheid dichtbij medewerkers en cliënten.

CO2 besparen

Zorginstellingen zijn grootverbruikers van energie. Het besparen en duurzaam opwekken van energie levert een flinke CO2-besparing op. We halen de drempels weg voor het realiseren van duurzame techniek en energiebesparende maatregelen. Instellingen sluiten hierdoor aan op de steeds strengere regelgeving.

Onze pledge

Verduurzaming draagt bij aan betere zorg voor cliënten en medewerkers. Het team van Onze Zorg is Opgewekt zet zich actief in om voor 2025 de Green Deal met 25 zorginstellingen te realiseren door bewustmaking en CO2-besparing.

- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
- de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - circulair werk te bevorderen;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

26. Pharmafilter

- a. Pharmafilter BV zet zich in voor CO₂-reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving.
- b. Pharmafilter BV spant zich in en biedt de mogelijkheid om zorginstellingen in actie te laten komen om hun afvalwater te zuiveren van medische microverontreinigingen als ook van antibiotica en multiresistente ziekteverwekkers. Pharmafilter biedt daarvoor bewezen technologie die afvalwater zuivert van medicijnen(resten), contrastvloeistoffen, hormoonverstorende stoffen, multi-resistente bacteriën en andere microverontreinigingen. De oplossing is circulair: het gezuiverde water kan worden hergebruikt. Daarbij biedt het Pharmafiltersysteem zorginstellingen aanvullende oplossingen voor circulaire, veilige, hygiënische en efficiëntere afvallogistiek en zorgprocessen.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - circulair werk te bevorderen;
Het Pharmafiltersysteem maakt nuttige toepassing van afval uit ziekenhuizen en hergebruik van water mogelijk.
 - de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
Het Pharmafiltersysteem voorkomt dat medicijnresten en andere microverontreinigingen in het milieu terecht komen en voorkomt daarmee schade aan eco-systemen en een mogelijk toekomstige bedreiging van de drinkwaterkwaliteit.
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.
 - Met de verwijdering van multi-resistente bacteriën en medicijnresten als antibiotica beperkt het Pharmafiltersysteem de verspreidingsrisico's van multiresistentie. Toename van multi-resistente ziekteverwekkers zijn een bedreiging voor de volksgezondheid. Bioplastic disposables in de zorg, zoals de bedpan, zijn onderdeel van het Pharmafiltersysteem. Deze innovatieve producten beperken de risico's op (kruis-)besmetting van patiënten. Hiermee wordt de zorg veiliger en gezonder.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

27. Roche

- a. Roche Nederland sluit zich aan bij de visie van brancheorganisatie Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) en zet zich in om CO₂-reductie, circulair werken, medicijnresten uit grond- en oppervlaktewater en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving te bewerkstelligen.
- b. Roche Nederland zet zich in om samen met haar partners de zorgsector verder te verduurzamen: van geneesmiddelenontwikkeling tot 'na geneesmiddelengebruik'/afvalverwerking. Op internationaal niveau wil de onderneming haar koploperpositie op basis van duurzaamheid behouden en verstevigen. De Roche visie om in 2025 een leider te zijn op het gebied van personalised healthcare weerspiegelt het milieubewustzijn van de onderneming nogmaals. Het doel van personalised healthcare is de juiste zorg te verlenen aan de juiste patiënt op het juiste moment op de juiste plaats. Bijkomend voordeel van gepersonaliseerde behandelingen kan zijn dat verspilling wordt voorkomen. Door betere predictieve modellen kan personalised healthcare onnodig geneesmiddelengebruik reduceren en ervaren patiënten minder onnodige bijwerkingen, waardoor onnodige vervolghandelingen en daarmee gepaard gaand afval niet langer plaats zullen vinden. De uitvoering van deze gepersonaliseerde waardegedreven visie (gericht op patiëntwaarde) is alleen in samenwerking met andere partners in de gezondheidszorg mogelijk. Roche heeft dan ook veel samenwerkingsverbanden met als doel de zorg te verbeteren en te innoveren. Aansluiten bij de Green Deal ziet Roche Nederland als een extra impuls bij de beweging die zij heeft ingezet.
- c. Bovengenoemde doelstellingen (artikel 2 van de Green Deal Zorg 2.0) worden momenteel vertaald naar een analyse en advies met een bijpassend projectplan waarbij de focus ligt op één of meer van deze pijlers. Medewerkers van Roche Nederland en geïnteresseerde externen worden betrokken bij dit projectplan, onder meer door een openbare Roche Talk over duurzaamheid in de zorg op 13 juni 2019. De specifieke inzet van Roche Nederland op de vier doelstellingen is als volgt:

- **Terugdringen CO₂-emissie van de zorgsector;**

In Nederland vindt door Roche geen geneesmiddelenproductie plaats. Roche Nederland distribueert de productie vanuit de gehele wereld naar de Nederlandse

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

gezondheidszorgmarkt.

- *Vanuit Roche Nederland wordt het transport- en mobiliteitsbeleid in 2019 geanalyseerd om de mogelijkheden te onderzoeken op het gebied van reductie van CO₂-emissie. Dit uit zich bijvoorbeeld in een herziening van het leasebeleid. Waar mogelijk wordt op dit moment openbaar vervoer onder het personeel gestimuleerd.*
 - *De branchevereniging (VIG) heeft uiterlijk 1 mei 2019 een routekaart opgesteld voor CO₂-reductie binnen haar sector. Roche zal dit plan ondersteunen en waar mogelijk situationeel implementeren in haar werkzaamheden.*
 - *Roche Nederland draagt door middel van personalised healthcare bij aan het terugdringen van de CO₂-emissie van de zorgsector, doordat onnodig geneesmiddelengebruik gereduceerd wordt. Hierdoor vermindert onnodige productie, onnodig transport en onnodig gebruik van deze geneesmiddelen, wat ten slotte zal leiden tot een reductie van de CO₂-emissie. De visie van Roche om de juiste zorg voor de juiste patiënt op het juiste moment op de juiste plek aan te bieden, kan ook inhouden dat de zorg dichtbij of huis gegeven wordt of eHealth innovaties worden ontwikkeld en toegepast. Dit bespaart CO₂-emissie, reistijd en onnodige spoedopnames. De Roche visie met betrekking tot personalised healthcare ondersteunt deze pijler dus uitstekend.*
 - *Het huidige kantoorpand van Roche Nederland zal binnen een aantal jaar volledig gerenoveerd worden. In deze renovatie wordt aandacht besteed aan de meest recente duurzaamheidsstandaarden door te voldoen aan de vereisten van 'BREEAM' en 'Fitwel' prestatie-indicatoren. Dit zal uiteindelijk resulteren in een reductie van CO₂-emissie.*
- **Bevorderen circulair werken;**
- *Roche Nederland committeert zich aan het Brancheverduurzamingsplan Verpakkingen dat in de sector geldt. Hierin zijn concrete doelstellingen geformuleerd voor 2022 op het gebied van voorkomen van verspillingen van medicijnen en verpakkingen en het duurzaam en circulair inkopen van verpakkingen. Zo zal de branche eind 2019 een Handreiking Duurzaam Verpakken opleveren voor productielocaties en leveranciers. Deze handreiking zal Internationaal afgestemd worden en is in lijn met Europese ontwikkelingen en beleid van hoofdkantoren.*

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

- *Roche Nederland draagt door middel van personalised healthcare bij aan de circulariteit binnen de zorgsector, doordat nieuwe diagnostiek als 'next generation genome sequencing' mogelijkheden biedt om nauwkeuriger te voorspellen of medicatie zal aanslaan bij een bepaalde patiënt of niet. Deze vorm van personalised healthcare voorkomt op die manier verspilling.*
- **Terugdringen van de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater;**
 - *Roche committeert zich aan de ketenaanpak 'Medicijnresten uit water'. Een belangrijke pijler van deze aanpak is het verbeteren van de afbreekbaarheid van medicatie door het gebruik van minder milieubelastende grondstoffen. Roche draagt hieraan bij door waar mogelijk in de productie de switch te maken van chemische naar biologische moleculen, doordat biologische moleculen makkelijker afbreekbaar zijn in het milieu. Hierbij dient in acht te worden genomen dat criteria als werkzaamheid en veiligheid van het product te allen tijde boven een verbetering van de afbreekbaarheid gelden. Alleen in het geval van gelijkwaardige moleculen op basis van deze criteria, kan de afbreekbaarheid beslissend worden geacht.*
 - *Roche Nederland tracht milieuresten te reduceren door te focussen op duurzame innovaties, zoals eHealth en value based healthcare en in samenwerking bij te dragen aan het voorkomen van verspillingen door bijvoorbeeld het inzamelen van overgebleven geneesmiddelen te stimuleren.*
 - *Roche Nederland draagt door middel van personalised healthcare bij aan het terugdringen van de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater, doordat onnodig geneesmiddelengebruik gereduceerd wordt. Hierdoor vermindert onnodige productie en onnodig gebruik van deze geneesmiddelen, wat ten slotte zal leiden tot een reductie van de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater. Daarnaast zal de compliance bij patiënten met persoonlijk afgestemde zorg groter zijn, waardoor medicatieadvies wordt opgevolgd en minder medicatie 'overblijft'. Dit verkleint enerzijds de waarschijnlijkheid tot wegspoelen van medicatie, anderzijds zal ook de hoeveelheid weggespoelde medicatie verminderen.*

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

- **Creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.**
 - *Roche Nederland zoekt in de landelijke gezondheidszorgsector proactief naar samenwerkingsverbanden met diverse partijen om de duurzaamheid van haar eigen bedrijfsactiviteiten en die van partners te vergroten. Deze samenwerkingsverbanden focussen zich voornamelijk op duurzame innovaties, zoals eHealth en value based healthcare. Daarnaast helpt Roche Nederland zorginstellingen door bijvoorbeeld vrijwilligersdagen te organiseren.*
 - *Roche Nederland draagt door middel van personalised healthcare bij aan een gezonde leefomgeving, doordat hierbij het gehele ziektebeeld individueel belicht wordt. Dit leidt soms niet tot medicatieadvies, maar bijvoorbeeld tot leefstijlinterventies. Roche Nederland onderschrijft haar maatschappelijke verantwoordelijkheid door ook in dit soort oplossingen voor de patiënt, samen met partners, betrokken te zijn door actieve participatie bij bijvoorbeeld ‘samen beslissen projecten’ (shared decision making) en eHealth oplossingen. Tot slot onderschrijft Roche Nederland haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid door te luisteren naar wat patiënten en andere betrokkenen nodig hebben voor een goede leefomgeving, door middel van co-creatie met deze partijen zoals bij de Roche Dialogues.*

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

28. Stichting Goed voor Goed

- a. Stichting Goed voor Goed zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. Stichting Goed voor Goed spant zich in om een bijdrage te leveren aan een duurzame omgang met het milieu en daardoor de afvalberg verminderen.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - circulair werken te bevorderen; Gebruikte spullen een tweede leven geven. Hergebruik stimuleren en klanten kwalitatief uitstekende en aantrekkelijke gebruiksartikelen te kunnen laten verwerven tegen lage prijzen
 - de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert: . Aandacht besteden aan het hergebruik van afvalproducten en materialen door middel van educatie- en voorlichtingsprojecten op bedrijven, scholen, verenigingen e.d

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

29. Suez

Afval is waardevol. Door afvalstromen bij de bron goed te scheiden, kunnen we er grondstoffen van maken die we steeds opnieuw kunnen gebruiken in nieuwe producten en materialen. Om waardevolle grondstoffen van de aarde te beschermen en te behouden, wil SUEZ iedereen laten inzien hoe waardevol afval is.

Bij SUEZ staan klantgerichtheid en circulariteit hoog in het vaandel. Hoe beter afval bij de bron wordt gescheiden, hoe beter het geschikt is als grondstof om steeds weer nieuwe producten van te maken. Daarom zoeken we altijd naar slimme oplossingen om al onze klanten maatwerk te bieden. Zo kunnen we samen de meest hoogwaardige stromen inzamelen en daarmee waarde creëren uit afval.

Met onze strategie willen wij concreet bijdragen aan de circulaire economie. Hierbij staat de klant centraal, nadrukkelijker dan ooit. Beter gezegd: we stellen (circulaire) kansen voor klanten voorop. Klanten waar we afval inzamelen en grondstoffen afzetten, maar ook onze partners in de keten en hun klanten. Naast de klant, funderen we onze strategie op vier andere pijlers:

Circulariteit;

we gaan voor hoogwaardige recycling (upcycling), en daarom ook voor goede bronscheiding.

Co-creatie;

samenwerkingsprojecten om aan de hand van co-creatie ketens te sluiten en de grondstoffenrevolutie te versnellen.

Ketenintegratie;

het ontwikkelen van onze positie door de hele keten heen, zodat we de keten sneller vooruit kunnen helpen.

Digitalisering;

enerzijds in het contact met klanten, anderzijds voor het verbeteren van onze logistiek en de inzet van onze capaciteit.

Aan de hand van verschillende projecten en activiteiten beantwoord SUEZ de volgende strategische vraag: hoe kunnen we waarde toevoegen aan ketens? Zo willen we onze positie in o.a. de ketens hout, papier en kunststof versterken. Daarvoor wordt voortdurend gezocht naar nieuwe toepassingen (upcycling) van teruggewonnen grondstoffen.

Eind 2017 werd een doorbraak gerealiseerd in onze positie in de markt voor secundaire kunststoffen. SUEZ en LyondellBasell besloten tot een samenwerking in de kunststoffenfabriek QCP. SUEZ is

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

initiatiefnemer van QCP en was sindsdien minderheidsaandeelhouder. LyondelBasell is een toonaangevend kunststof-, chemie- en raffinagebedrijf. Met de joint venture (50-50%) hebben we onze krachten gebundeld om de markt te voorzien van bijna zuivere grondstoffen van hoogwaardige kwaliteit. Deze samenwerking past – naast de sorteerinstallatie in Rotterdam – uitstekend in het streven om leidend te zijn in secundaire plastics.

Een tastbaar voorbeeld hiervan betreft de uitrol van het vernieuwde inzamelvat voor specifiek ziekenhuisafval (SZA), volledig gemaakt van gerecycled kunststof uit huishoudelijk afval. De milieuwinst van dit product is aanzienlijk: de CO₂-uitstoot ligt ruim 50% lager dan bij een traditioneel vat. SUEZ initieerde de ontwikkeling van dit vat in het kader van het Keteninnovatieprogramma Zorgeloos Afval van Nederland Circulair! Laat dit een voorbeeld zijn voor nieuwe initiatieven binnen de zorgmarkt in de komende periode.

- d. SUEZ Recycling and Recovery Netherlands zet zich in voor CO₂ reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- e. SUEZ Recycling and Recovery Netherlands spannen zich in om in samenwerking met ketenpartners binnen de zorgmarkt grondstoffen te sparen met als doel deze en in te zetten als grondstof voor nieuwe producten. Binnen SUEZ noemen we dit de “Grondstoffenrevolutie”. Vanuit de gedachte rondom de circulaire economie heeft SUEZ tot doel het paradigma van een zogenaamde lineaire economie te veranderen, door de verspilling van grondstoffen en de gevolgen voor het milieu binnen de zorgmarkt te beperken, door het verbeteren van de efficiëntie in alle stadia van de levenscyclus van het product.
- f. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - Het proactief adviseren van eindgebruikers rondom het verlagen van de huidige milieu-impact ten opzichte van partners binnen de branche; door middel van het optimaliseren van processen t.a.v. het omgaan met waardevolle grondstoffen en afvalstromen.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

- Stimuleren van bronscheiding gericht op eindgebruikers binnen het dagelijkse zorgproces. Door medewerkers, bezoekers, zorgvragers te stimuleren, motiveren en enthousiasmeren met als doel het creëren van zuivere grondstoffen zodat hoogwaardige toepassing (zoals recycling) mogelijk wordt.
- Stimuleren van uit het inkoopproces binnen de zorgmarkt om producten gemaakt van gerecycled materiaal te gebruiken.
- Efficiënter inzamelen
- De vervoersbewegingen analyseren en eventueel verminderen

- circulair werkentebevorderen;
- Het creëren van bewustwording ten aanzien van de huidige milieu-impact op het gebied van vrijkomende grondstoffen en afvalstromen op basis van klantrapportages
- Samen met de instellingen neemt SUEZ verschillende processen onder de loep om te bekijken of de hoeveelheid afval kan worden teruggedrongen en/of beter kan worden gescheiden
- Stimuleren van bronscheiding
- Als regisseur in de keten kan SUEZ partners aandragen die kunnen helpen processen circulair(der) te maken
- SUEZ kan helpen om medewerkers en bezoekers met gedrag beïnvloedende campagnes afval te laten scheiden
- Waar mogelijk invoeren Cup2Paper
- samen met ketenpartners ontwikkelen én stimuleren van inzet van gerecyclede producten in zorgsector

- de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
- Het per direct aanbieden van een oplossing om medicijnen uit afvalwater te verwijderen. (Ultragreen MBR)
- en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

30. Sweco

- a. Sweco zet zich in voor CO₂-reductie, circulair werken, verwijderen van medicijnresten uit afvalwater en een gezond makende leef- en verblijfsomgeving.
- b. Sweco spant zich in om samen met haar relaties binnen de zorgsector hen met expertise te ondersteunen bij het realiseren van de doelstellingen van deze green deal.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op de volgende pijlers:

- *de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;*

Onze belofte

Samen met burgers, bedrijven en onze klanten realiseren wij lokale en regionale slimme energieoplossingen voor samenlevingen en steden van de toekomst. We verstaan de kunst van het verbinden en stimuleren van gemeenten, bewoners en marktpartijen.

Onze aanpak

De transitie gebeurt geleidelijk, maar we beginnen steeds vaker de effecten te merken. Dit heeft een grote impact op de steden en samenlevingen van de toekomst. Het energiesysteem moet snel en ingrijpend transformeren. Wij werken daarom aan lokale energieoplossingen waarbij energie kan worden opgewekt met een weg om de afhankelijk van fossiele brandstoffen te verminderen. Ook zorgen wij dat groene energie kan worden gehaald uit rioolwater of realiseren wij bruggen energieneutraal.

- *circulair werken te bevorderen;*

Onze belofte

Onze klanten hebben mooie doelstellingen. Wij maken circulariteit tastbaar en meetbaar en brengen de technische, financiële en maatschappelijke haalbaarheid in beeld. Inzetten op de circulaire stad betekent gebruik maken van hernieuwbare en algemeen beschikbare grondstoffen, met voordelen en zonder risico's voor de samenleving.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Onze aanpak

Steden ondergaan een sterke toename van afval. Een omschakeling van een lineair naar een circulair systeem, waarin producten en grondstoffen oneindig opnieuw worden gebruikt, is nodig. Wij werken dan ook aan steden die optimaal gebruik maken van de water-, energie- en materiaalstromen. De toename in afval moet worden geremd, verspilling moet worden voorkomen en grondstoffen moeten opnieuw worden gebruikt. Sweco ontwikkelt daarom onder andere circulaire en recyclebare fietspaden van biocomposieten. Ook wordt het interieur van Sweco zelf onder de loep genomen, en is er circulair buiten meubilair geplaatst.

- *de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;*

Onze belofte

Een gezonde en veilige leefomgeving is van primair belang voor nu en in de toekomst. Door een toenemende vergrijzing en terugkerende droogte neemt het aandeel van medicijnresten in het oppervlaktewater toe. Sweco heeft de kennis en ervaring in huis om medicijnresten vergaand te verwijderen en hiermee de waterkwaliteit van het oppervlaktewater voor toekomst te borgen en het aandeel medicijnresten in het drinkwater vergaande te verminderen.

Onze aanpak

Bij renovatie- op uitbreidingsvraagstukken van zuiveringsinstallaties brengen wij onze kennis en ervaring in en bepalen samen met onze opdrachtgever welke technologieën ingezet kunnen worden om tegen maatschappelijk aanvaarde kosten de emissie van medicijnresten naar het oppervlaktewater maximaal te verkleinen.

- *door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert;*

Onze belofte

Gezonde en veilige bewoners van gebouwen en steden staan als eindgebruiker centraal. Voor hen ontwerpen en ontwikkelen we sociale, schone, veilige, prettige, veerkrachtige, duurzame, gezonde en economisch welvarende gebouwen en steden. Nu, en in de toekomst.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

Onze aanpak

In onze ontwerpen en ontwikkelingen staan plekken om samen te komen, ontspannen en bewegen centraal. Wij ontwikkelen slimme infrastructurele oplossingen om de doorstroming van verkeer te verbeteren met als gevolg minder geluidsoverlast voor de omgeving. Ook ontwikkelen we duurzame mobiliteit en innovatieve oplossingen voor de energiegebruikers, wat bijdraagt aan een schonere lucht.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

31. Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V

- a. Syntrus Achmea Real Estate & Finance zet zich in voor CO2 reductie en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving;
- b. Syntrus Achmea Real Estate & Finance spant zich in om vanuit de vastgoedrol de zorginstellingen die huren bij de fondsen van Syntrus Achmea Real Estate & Finance met een MPZ lidmaatschap te ondersteunen bij het halen van het minimale niveau van brons of beter.

Hiervoor worden minimaal de volgende acties ondernomen:

- meten van duurzaamheid zorgvastgoed met GPR op gebieden: Energie, Milieu, Gezondheid, Gebruikskwaliteit en Toekomstwaarde;
 - gebruik van duurzame elektra en groen gas bij collectieve aansluitingen in het zorgvastgoed;
 - delen van bouwkundige en installatietechnische gegevens van het zorgvastgoed;
 - agenderen van duurzaamheid in de overleggen met zorgpartijen;
 - instructies verzorgen voor personeel over energiezuinig en gezond gebruik van het zorgvastgoed;
 - energie monitoring van het zorgvastgoed;
 - benchmarking van energie tussen zorgcomplexen;
 - optimalisatie van aanwezige installaties;
 - maken van verduurzamingsplannen van het zorgvastgoed;
 - financieren van verduurzaming met green lease.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO₂-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

32. VHG

- a. Branchevereniging VHG zet zich in voor CO2 reductie, circulair werken, medicijnresten uit water en een gezondmakende leef- en verblijfsomgeving
- b. VHG is de branchevereniging van de ondernemers in het groen met in totaal 1.100 aangesloten leden. Deze leden zijn actief in het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van tuinen, openbaar groen en gebouwgebonden groen.
- c. Bovengenoemde inspanningen worden vertaald naar de volgende acties op één of meer van de volgende pijlers:
 - de CO2-emissie van de zorgsector terug te dringen;
 - circulair werken te bevorderen;
 - de hoeveelheid medicijnresten in oppervlaktewater en grondwater terug te dringen;
 - en door het creëren van een leefomgeving in en buiten zorginstellingen die de gezondheid van iedereen bevordert

De tijd dat groen decoratie was, is voorbij. Aan de hand van wetenschappelijk onderzoek is duidelijk geworden welke rol groen speelt in de kwaliteit van onze leefomgeving, het behoud van de biodiversiteit en het bevorderen van de gezondheid/het welbevinden van mensen. Branchevereniging VHG heeft deze wetenschappelijke informatie vertaald naar praktische handvatten voor professionals en eindgebruikers. Begin 2018 is een nieuwe editie van het VHG-concept De Levende Tuin verschenen, waarin een speciale mindmap met de waarden van groen in de zorg is opgenomen. Bovendien is recent een praktisch handboek over het VHG-concept Het Levende Gebouw verschenen, waarin eveneens diverse praktische handvatten voor de zorg zijn opgenomen. Beide concepten laten zien dat groen een essentiële functie heeft binnen het gezond maken van de leefomgeving. Zij inspireren en bieden waardevolle tips en slimme toepassingen. Aan de hand van beide concepten wil Branchevereniging VHG de volgende inzet leveren binnen de greendeal 'Duurzame zorg voor een gezonde toekomst':

- VHG inspireert en ondersteunt (zorg)instellingen met groene kennis over het gezond maken van leef- en verblijfsomgevingen;
- VHG stelt aan (zorg)instellingen materialen en publicaties vanuit De Levende Tuin en Het Levende Gebouw ter beschikking, waarmee zij het belang van een gezonde groene leefomgeving kunnen

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

aantonen en bewustwording kunnen creëren. Daarnaast levert VHG input vanuit het groene domein aan publicaties die binnen de Green Deal tot stand komen;

- VHG verbindt haar leden aan eventuele pilots of concrete vraagstukken op het gebied van een gezonde leef- en verblijfsomgeving, zodat zij hieraan met hun expertise een waardevolle bijdrage kunnen leveren;
- VHG organiseert kennisbijeenkomsten, waarmee zij de groenprofessional aan zorgpartijen verbindt.

Addendum Green Deal zorg 2.0, C226

33.Zorgspectrum

De volgende inzet wordt daarin door de instelling beloofd:

De instelling geeft uitvoering aan duurzaamheid door haar inzet op de thema's CO₂ reductie, circulair werken, verminderen medicijnresten uit water en gezondheidsbevorderende leefomgeving.

De instelling maakt dit naar buiten zichtbaar door het keurmerk Milieuthermometer Zorg. Dit keurmerk vergemakkelijkt het voldoen aan wetgeving en geeft richting aan CO₂ reductie en circulaire bedrijfsvoering.

De instelling werkt in dit kader ook mee aan de routekaart CO₂ neutraal 2050. Het rijk en de brancheorganisaties zullen de instellingen hierbij vanaf eind 2018 gaan ondersteunen.

De instelling is in het kader van de Green Deal bereid kennis te delen en hierover te communiceren met ander instellingen zodat via samenwerking de gehele zorg duurzaam gaat werken.